

DODANA VREDNOST LEADER IN VREDNOTENJE NA LOKALNI RAVNI

Letni dogodek *EvaluationWorks!*

Ljubljana, 20. november 2024

Evropska služba za pomoč uporabnikom pri vrednotenju SKP

Funded by
the European Union

- › Povečati zmogljivosti LAS in Organa upravljanja SN 2023-2027 za:
  - › vrednotenje na ravni LAS in
  - › vrednotenje dodane vrednosti LEADER.

- › **Specifični cilji**
  - › Povečati ozaveščenost o **zahtevah vrednotenja SLR in dodane vrednosti LEADER** za obdobje 2023-2027 ter osnovnih načel načrtovanja in priprave vrednotenj
  - › Skupno **razumevanje koncepta in okvira vrednotenja dodane vrednosti LEADER** v Sloveniji
  - › **Opredeliti izzive, možne rešitve in potrebe glede vrednotenja SLR in dodane vrednosti LEADER** na ravni LAS in SN 2023-2027, ki bodo služili za izdelavo smernic za vrednotenje dodane vrednosti LEADER v Sloveniji

Program

Ura	Vsebina	Kdo
9.30 – 10.00	Prihod udeležencev	
10.00 – 10.15	Uvod <ul style="list-style-type: none"> - Pozdrav MKGP - Namen in cilji dogodka - Program 	Marjeta Jerič Julija Marošek
10.15 – 10.30	Osnovni okvir vrednotenja LEADER <ul style="list-style-type: none"> - Evropski okvir vrednotenja LEADER - Načrt vrednotenja SN 2023-2027 za LEADER 	Julija Marošek Zvonko Hardi
10.30 – 11.30	Koncept dodane vrednosti LEADER <ul style="list-style-type: none"> - Koncept dodane vrednosti LEADER in smernice za vrednotenje - Delavnica – kako prenesti koncept v prakso? Okvir za vrednotenje dodane vrednosti LEADER <ul style="list-style-type: none"> - Koncept vrednotenja, kazalniki, viri 	Julija Marošek
11.30 – 11.50	Odmor za kavo in prigrizke	
11:50 – 13:45	Okvir za vrednotenje dodane vrednosti LEADER <ul style="list-style-type: none"> - <u>Delavnica</u>: Kateri elementi vrednotenja, dejavniki uspeha in kazalniki so najbolj uporabni za vrednotenje dodane vrednosti LEADER v Sloveniji? 	Julija Marošek
13.45 – 14.00	Naslednji koraki <ul style="list-style-type: none"> - Priprava smernic za vrednotenje dodane vrednosti LEADER v Sloveniji – potrebe LAS 	Marjeta Jerič Zvonko Hardi Julija Marošek
	Povratne informacije udeležencev in zaključek	Julija Marošek

OSNOVNI OKVIR VREDNOTENJA LEADER

LEADER: Kaj se je spremenilo?

- › Evropsko računsko sodišče je ocenilo, „ali je pristop LEADER prinesel koristi, ki upravičujejo dodatne stroške in tveganja v primerjavi z najpogostejšimi programi porabe EU (od zgoraj navzdol)“ ...

in ugotovilo ...

- › “na nekaterih področjih so bile **dosežene izboljšave**, vendar je **še vedno malo dokazov**, da koristi odtehtajo s tem povezane stroške in tveganja“.

Pokazati in oceniti moramo dodano vrednost programa LEADER

Zakaj vrednotimo LEADER?

Vrednotenje zagotavlja **odgovornost, preglednost in kolektivno učenje**

- **Oceniti** ustreznost, uspešnost, učinkovitost, rezultate in vpliv
- **Dokazati** prispevek k nacionalnim/regionalnim ciljem in ciljem EU.
- **Pokazati** dodano vrednost LEADER

- **Ugotoviti**, kaj deluje in kaj ne.
- **Izboljšati** zasnovo in izvajanje programa LEADER
- **Ozaveščanje** o metodi LEADER in dodani vrednosti LEADER

EU uredbe

- › Izvedbena uredba (EU) 2022/1475:
  - › **Člen 2(d)**: države članice na podlagi svojih potreb po vrednotenju ter ob upoštevanju intervencijske logike in izvajanja strateškega načrta SKP ocenijo tudi specifične **intervencije ali teme** strateških načrtov SKP, kot je **dodana vrednost LEADER**.
  - › **Člen 8(e)**: Država članica EK sporoči **informacije o LAS in njihovih dejavnostih za LEADER** (Priloga VII), ki jih potrebuje za izvajanje spremljanja in vrednotenja SKP.

Pravni okvir

- › Izvedbena uredba (EU) 2022/1475:
  - › **Člen 1(1):** ... DČ opredelijo **vprašanja za vrednotenje in dejavnike uspeha** za oceno meril vrednotenja *uspešnosti, učinkovitosti, ustreznosti, usklajenosti ter dodane vrednosti Unije*
  - › **Člen 1(2):** Pri oceni **uspešnosti** ... uporabljajo ključne **elemente vrednotenja**, določene v **Prilogi I**
  - › **Specifični cilj 8** – ključni elementi vrednotenja in dejavniki uspeha
    - › **Lokalni razvoj** => Dejavnik uspeha: **Izboljšujejo se lokalne storitve in infrastruktura.**
    - › Trajnostno podeželsko gospodarstvo => Dejavnik uspeha
    - › Enakost spolov in socialna vključenost => Dejavnik uspeha

Pravni okvir za vrednotenje LEADER na ravni LAS

- › Uredba (EU) 2021/1060:
  - › Člen 33.3: naloge LAS:
    - › (e) ... spremljanje napredka pri doseganju ciljev strategije
    - › (f) ... vrednotenje izvajanja strategije
  - › Člen 32.1: **Strategije lokalnega razvoja** določajo:
    - › (d) ... **cilje** te strategije, vključno z **merljivimi cilji za rezultate**, in povezani načrtovani **ukrepi**
    - › (e) ... **ureditve upravljanja, spremljanja in vrednotenja**, ki dokazujejo zmogljivost lokalne akcijske skupine za izvajanje te strategije

Vrednotenje LEADER

Fokus vrednotenja

Raven SN

Prispevek LEADER k SC8 in drugim SC

Lokalna raven

- samo-ocena
- neodvisno vrednotenje
- kombinacija obeh

Doseganje ciljev in rezultatov SLR
(vključno s prispevki učinkov in rezultatov k ciljem SKP)

dodana vrednost LEADER

Fokus vrednotenja LEADER evaluation na lokalni ravni

Obvezno

Zahteve iz uredb:

- Zagotoviti opis ureditve spremljanja in vrednotenja SLR
- Spremljanje napredka k doseganju ciljev SLR
- Vrednotenje izvajanja SLR

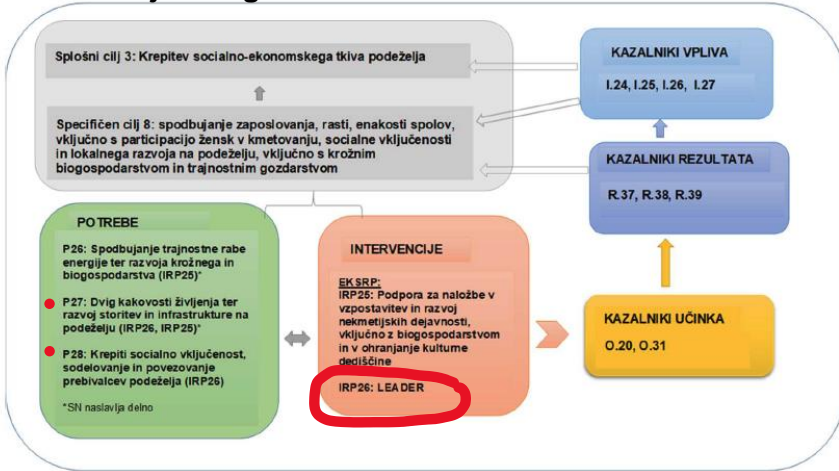
Priporočeno

Ocena:

- Animacije območja LAS
- Mehanizem za izvajanje in zagotavljanje metode LEADER
- Dodana vrednost LEADER

Vrednotenje LEADER v Sloveniji

Intervencijska logika SC 8:

Kazalnik učinka:

O.31. Število SLR (LEADER) ali pripravljalnih ukrepov, ki prejemajo podporo

➤ NAČRT VREDNOTENJA ZA SN SKP 2023-2027

SC 8 – Lokalni razvoj

Vprašanje za vrednotenje:

V kolikšni meri je SKP prispevala k dvigu kvalitete življenja in k izboljševanju lokalnih storitev in infrastrukture na podeželju?

Dejavnik uspeha: Izboljšujejo se lokalne storitve in infrastruktura.

Kazalniki vpliva:

I.24 Prispevanje k ustvarjanju **delovnih mest** na podeželju: sprememba stopnje vključno z razčlenitvijo po spolu

I.25 Prispevanje k **rasti na podeželju**: sprememba bruto domačega proizvoda (BDP) na prebivalca na podeželju

I.27 Spodbujanje **podeželskega vključevanja**: sprememba indeksa revščine na podeželju

Kazalniki rezultata

R.3 Digitalizacija kmetijstva: delež kmetij, ki iz SKP prejemajo podporo za digitalne kmetijske tehnologije

R.10 Boljša organizacija dobavne verige: delež kmetij, ki sodelujejo v skupinah proizvajalcev, organizacijah proizvajalcev, na lokalnih trgih, v kratkih dobavnih verigah in shemah kakovosti, ki jih podpira SKP

R.27 Okoljska ali podnebna uspešnost zaradi naložb na podeželju: število operacij, ki prispevajo k ciljem na področju okoljske trajnosti, ter doseganje blaženja podnebnih sprememb in prilagajanja nanje na podeželju

- **R.37 Rast in delovna mesta na podeželju:** nova delovna mesta, ki prejemajo podporo v okviru projektov SKP

- **R.38 Pokritost** v okviru LEADER: delež podeželskega prebivalstva, vključenega v strategije lokalnega razvoja

R.39 Razvoj podeželskega gospodarstva: število podeželskih podjetij, vključno s podjetji na področju biogospodarstva, razvitih s podporo v okviru SKP

R.40 Pametni prehod podeželskega gospodarstva: število strategij pametnih vasi, ki prejemajo podporo

R.41 Povezovanje evropskega podeželja: delež podeželskega prebivalstva, ki ima koristi od boljšega dostopa do storitev in infrastrukture zaradi podpore iz SKP

R.42 Spodbujanje socialne vključenosti: število oseb, zajetih v projekte socialnega vključevanja, ki prejemajo podporo

Kakšen način spremljanja in vrednotenja se pričakuje od LAS v Sloveniji?

› Naloge LAS (Načrt vrednotenja SN 2023-2024)

- › Vodilni partnerji LAS so odgovorni za zagotavljanje informacij o izvajanju LEADER, upravljanju podpore v podatkovnih zbirkah, ki se uporabljajo pri dejavnostih vrednotenja. LAS-i morajo kot upravičenci zagotoviti tudi informacije, potrebne za dejavnosti vrednotenja, ki niso na voljo na noben drug način.
- › **Dodana vrednost LEADER na ravni SN** se vrednoti predvidoma v letu 2028
- › LAS so v SLR zapisale, da bodo vrednotile dodano vrednost LEADER
- › ORGAN UPRAVLJANJA bo izdelal poenostavljene smernice za vrednotenje SLR
- › Opredeliti skupna izhodišča in sinergijo med vrednotenjem na ravni LAS in SN

Podpora Evropske službe zavrednotenje

- **Podporna študija o stroških in koristih izvajanja LEADER**
  - › Izdelana za Evropsko komisijo in pokriva vse države članice (2014-2020)
  - › Ocena stroškov izvajanja lokalnih strategij
  - › Ocena dodatnih stroškov izvajanja LEADER v primerjavi s centralno upravljanimi akcijami
  - › Ocena pristopa dodane vrednosti pristopa LEADER
- **Delavnica dobre prakse ‘Kako oceniti dodano vrednost LEADER’**
  - › [How to assess LEADER added value | European CAP Network \(europa.eu\)](https://europa.eu)

Tematska delovna skupina - Smernice 'Ocena dodane vrednosti LEADER'

- › Operacionalizacija koncepta dodane vrednosti LEADER
- › Primeri okvirja za vrednotenje dodane vrednosti LEADER (2023-2027)
- › Vpogled v interpretacijo rezultatov vrednotenja dodane vrednosti LEADER
- › Metodološki listi za kazalnike dodane vrednosti LEADER

Objava na spletišču

EU CAP Network: [LINK](#)

(prevod glavnega dokumenta)

› Nezavezujoče smernice ponujajo opcije za vrednotenje dodane vrednosti LEADER, *glede na kontekst in potrebe po vrednotenju v DČ*

https://eu-cap-network.ec.europa.eu/publications/assessing-added-value-leader_en

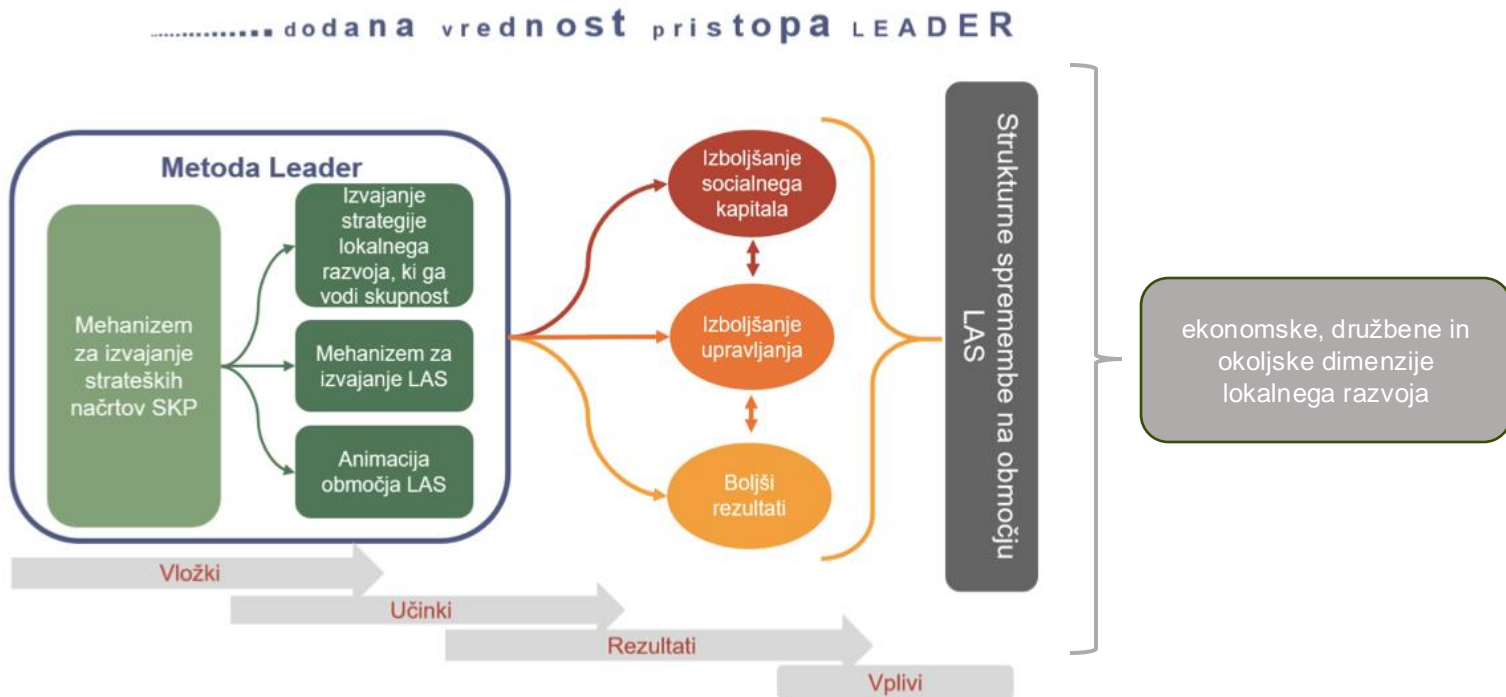
KONCEPT DODANE VREDNOSTI LEADER

Koncept v ozadju vrednotenja dodane vrednosti LEADER

Evaluation Helpdesk (2017) to capture LEADER benefits (including intangible benefits)

Slika 2: Pot do strukturnih sprememb na območju LAS

Dodana vrednost LEADER :

koristi, pridobljene z ustrezno uporabo metode LEADER,
v primerjavi s koristmi, ki bi bile pridobljene brez uporabe te metode.

> 7 načel metode LEADER:

- > pristop od spodaj navzgor
- > lokalno partnerstvo (LAS-i)
- > območni pristop
- > celovita in večsektorska strategija
- > inovacije
- > mreženje
- > sodelovanje

Operacionalizacija

Kako se **načela LEADER** in **komponente dodane vrednosti** kažejo v praksi z izvajanjem strategije lokalnega razvoja (SLR), mehanizma izvajanja in animacije?

Izboljššan socialni kapital v pristopu LEADER zajema mreže, medsebojno podporo in zaupanje, skupne miselne modele in prepričanja, s katerimi se spodbujata kakovostno sodelovanje na območjih LAS in med njimi.

Mreže

Skupine medsebojno odvisnih akterjev in **odnosi med njimi**.

Dobro uveljavljeno mreženje vključenih deležnikov pristopa LEADER in **sodelovanje med njimi**, kar zajema projekte medregionalnega in nadnacionalnega sodelovanja.

Kakovost interakcij v mreži in izven nje, npr. biti slišan, skupno razumevanje, razrešeni spori, koristne izmenjave.

Medsebojna podpora in zaupanje

Splošno **zaupanje**, tj. dojemanje, da je večini ljudi mogoče zaupati ali da je treba v stikih z ljudimi biti zelo previden.

Raven **zaupanja v LAS zaradi dejavnosti**, ki jih izvaja.

Skupni miselni modeli, vrednote in prepričanja

Razmislek o tem, **kako nekaj deluje**, npr. **občutek pripadnosti** območju, **solidarnostni odnos**, **vključevanje s sprejemanjem prikrajšanih skupin**, tudi žensk in mladih, priznavanje socialnih težav.

Delovne
definicije

Upravljanje v okviru pristopa LEADER: postopki in mehanizmi na lokalni ravni in več ravneh (multi-level), ki zagotavljajo **uspešnost in preglednost izvajanja metode LEADER**, ki prispeva k približevanju EU državljanom.

Lokalno upravljanje

LAS ima **vzpostavljene procese in mehanizme**, usklajevanje, in animacijo, da zagotovi vključevalno, pregledno in participatorno sprejemanje in močno **vključevanje skupnosti v pripravo in izvajanje strategije**.

Upravljanje na več ravneh

Postopki in mehanizmi, vzpostavljeni v sodelovanju med organom upravljanja/plačilno agencijo, regionalnimi organi in LAS na podlagi EU standardov, za **opolnomočenje LAS in krepitev njihovih zmogljivosti** za odločanje, upravljanje in odgovornost ter spodbujanje **odzivnih, inovativnih in prilagojenih SLR**.

Delovne
definicije

Izboljšani rezultati in vplivi LEADER: mobilizacija endogenega potenciala, vrednotenje teritorialne prednosti in krepitev povezav med lokalnimi akterji za **doseganje več z razpoložljivimi viri** ter spodbujanje inovativnih, trajnostnih in celostnih projektov skupnost in ki spodbujajo **trajne učinke na območju LAS**.

Večji finančni vzvod

Prispevek k lokalnemu razvoju zaradi **spodbujanja dodatnih finančnih sredstev** na območju.

Več projektnih idej, ki so bile razvite in predstavljene za financiranje v okviru SLR.

Bližina LAS območju spodbuja **več ljudi** k predstavitvi projektov, tj. upravičencev, ki se brez programa LEADER ne bi prijavi.

Projekti dobro prilagojeni potrebam območja

Bližina LAS območju prispeva k izbiri projektov, ki so osredotočeni na najnujnejše **potrebe območja**.

Zajemajo tudi **več področij/sectorjev** za reševanje različnih vprašanj/potreb, s katerimi se sooča območje.

V nekaterih primerih **povezave med projekti** omogočajo tudi osredotočenost na potrebe območja.

Inovativnejši projekti

Projekti, ki ustvarjajo **nove zamisli, izdelke ali postopke** na območju LAS in so inovativni v lokalnem kontekstu (v primerjavi z običajnimi projekti).

Delovne
definicije

Izboljšani rezultati in vplivi pristopa LEADER:

Trajnostni projekti

Projekti, ki dajejo trajnostne rezultate, na primer razvoj v druge projekte ali mreže.

Na trajnost vpliva tudi poznavanje lokalnih razmer.

Projekti, ki spodbujajo povezave med akterji

Primeri povezav so npr. pametna specializacija, projekti z več partnerji, integrirani projekti, krovni projekti itd.

Partnerstva, mreže in sodelovanja, ki jih brez intervencije LEADER ne bi bilo.

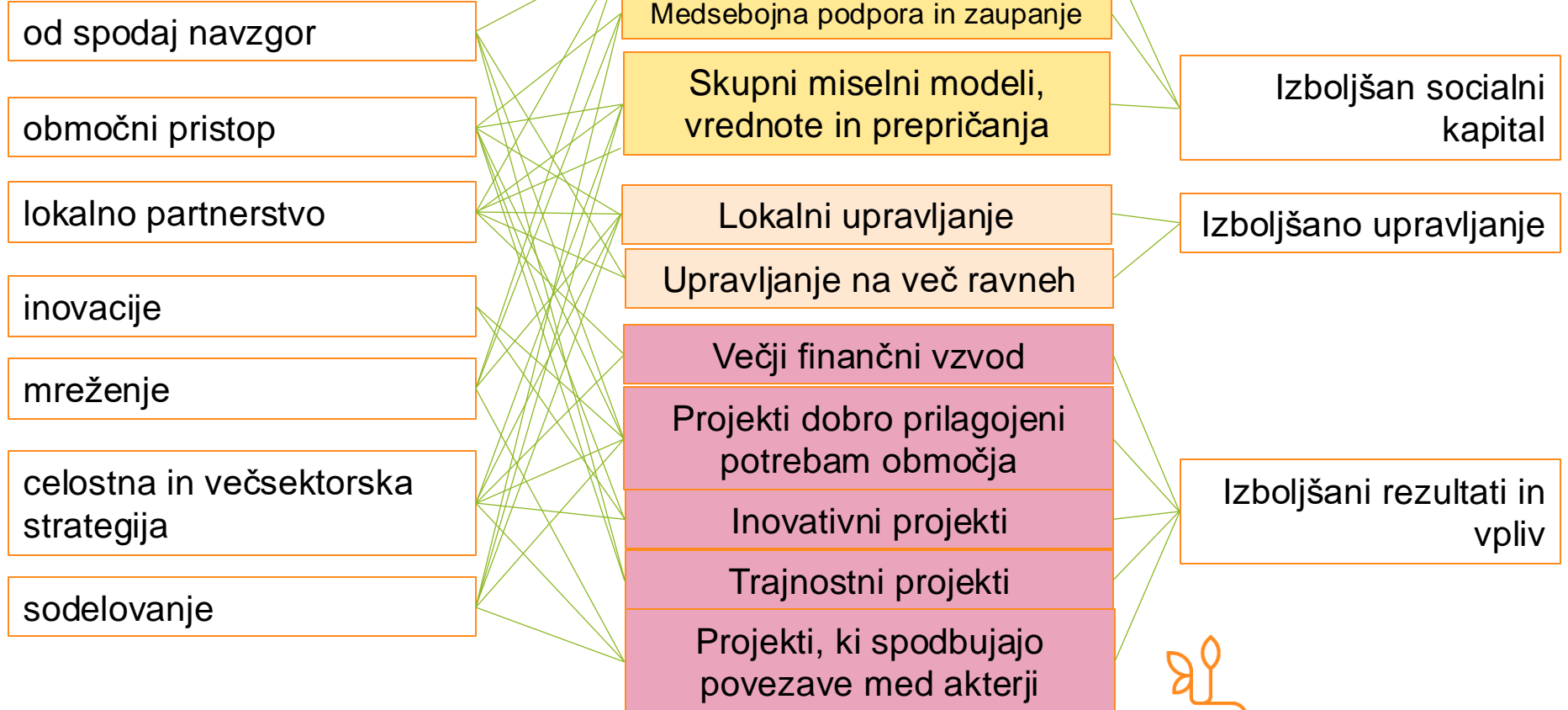
Delovne
definicije

Ti **elementi dodane vrednosti LEADER** se dosežejo z uporabo **metode LEADER** s kombinacijo treh **omogočitvenih komponent**: izvajanje SLR, izvedbeni mehanizem in animacija/podpora za krepitev zmogljivosti.

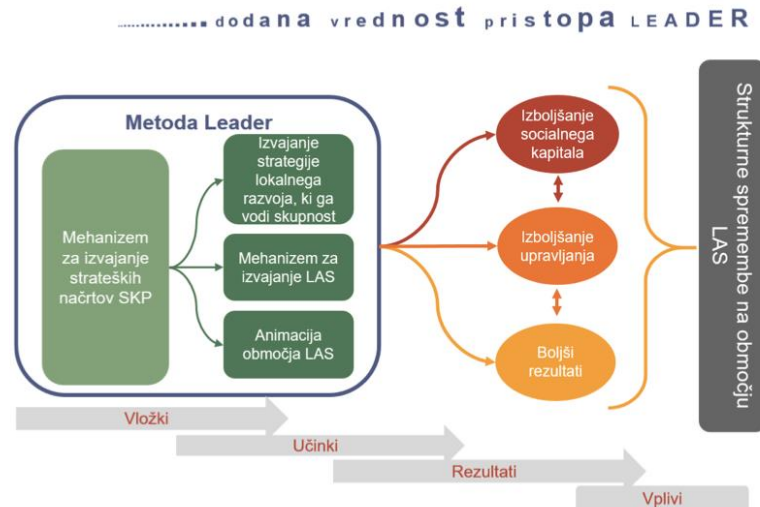

Elementi dodane vrednosti LEADER

Strukturne spremembe

Kakšna je pričakovana sprememba (na ravni LAS) in kako naj bi se ta sprememba zgodila?

Strukturne spremembe

Pomembni premiki na območju LAS, ki so posledica izvajanja SLR, povezanih z animacijskimi dejavnostmi in mehanizmom izvajanja, ki ustrezajo potrebam prebivalstva in območja ter upoštevajo globalne vidike lokalnega razvoja.

Possible dimensions / areas of structural change:

(seznam ni dokončen)

- › **Okoljska in prostorska dimenzija** *npr. boj proti podnebnim spremembam in/ali prilagajanje lokalnega ozemlja; spodbujanje krožnega gospodarstva; valorizacija prostorov, ki so bili zanemarjeni ali neuporabljeni.*
- › **Gospodarska dimenzija** *npr. ustvarjanje dodatnih virov dohodka za lokalno prebivalstvo; zmanjševanje brezposelnosti in ustvarjanje delovnih mest; digitalizacija na podeželju; iskanje novih trgov; krepitev vrednostnih verig; odpiranje novih vrst gospodarskih dejavnosti / diverzifikacija.*
- › **Socialna dimenzija** *npr. preprečevanje odseljevanja z dostopom do osnovnih storitev; ohranjanje mladih na območju; zmanjševanje revščine in socialne izključenosti; spremembe miselnih in vedenjskih vzorcev (npr. občutek identitete, pripravljenost na sodelovanje).*
- › **Prečne dimenzija** *npr. povečana odpornost skupnosti.*

Operacionalizacija: Kako se načela LEADER in komponente dodane vrednosti manifestirajo v praksi skozi izvajanje SLR, izvedbeni mehanizem in animacijo?

Delo v skupinah

Komponente dodane vrednosti LEADER / elementi:

Načela LEADER:		Izboljšan socialni kapital	Izboljšano upravljanje	Izboljšani rezultati in vplivi
		- mreže - medsebojna podpora in zaupanje - skupni mentalni modeli, vrednote in prepričanja	- lokalno upravljanje - upravljanje na več ravneh	- večji finančni vzvod - projekti dobro prilagojeni potrebam območja - inovativni elementi - trajnostni projekti - projekti, ki spodbujajo povezave med akterji
1	od spodaj navzgor	<i>Navedite aktivnosti vaše LAS</i>	<i>Navedite aktivnosti vaše LAS</i>	<i>Navedite aktivnosti vaše LAS</i>
2	lokalno partnerstvo			
3	območje			
4	celostna in večsektorska strategija			
5	inovacije			
6	mreženje			
7	teritorialno sodelovanje			

Operacionalizacija koncepta dodane vrednosti LEADER

Vpogled:

- › Komponente dodane vrednosti LEADER => elementi => primeri operacionalizacije.
(konceptualna zasnova)

Elementi	Primeri operacionalizacije
Lokalno upravljanje	<ul style="list-style-type: none"> • Analizirajte vključenost s pregledom sestave in članstva v organu odločanja lokalne akcijske skupine ter kako to vpliva na postopek odločanja. • Poiščite dokaze o izboljšanju tehničnih in upravnih zmogljivosti/kompetenc lokalne akcijske skupine in njenega osebja. • Analizirajte lokalno mobilizacijo in spodbujanje neupravičencev k sodelovanju pri lokalnem razvoju. • Ugotovite, ali imajo lokalne akcijske skupine podrobno komunikacijsko strategijo.

OKVIR VREDNOTANJA DODANE VREDNOSTI LEADER

Okvir vrednotenja

Kako meriti dodano vrednost intervencije
LEADER in strukturne spremembe,
ki jih prinaša območju LAS?

Okvir vrednotenja

Kaj je namen
vrednotenja?

Vprašanja za vrednotenje

Upoštevanje ključnih
elementov za oceno

Kaj bi se štelo za
uspeh?

Dejavniki uspeha

Kako meriti uspeh?

Kazalniki in viri podatkov

Metode vrednotenja

za izračun vrednosti kazalnikov in
prispevka programa LEADER

Kako se LEADER in njegova dodana vrednost vrednot v Sloveniji

Dodana vrednost LEADER – tema vrednotenja v DČ

Kontekst, potrebe vrednotenja) **ključni elementi, dejavniki uspeha in kazalnike** DČ lahko uporabi ali dodatno prilagodi.

Možen okvir **framework** za oceno dodane vrednosti LEADER

- **Izbran nabor kazalnikov** (Dejavnik uspeha = vsaj en kazalnik učinka, rezultata, vpliva)
- **Metodološki list** opis/definicija kazalnika, zbiranje podatkov, metode izračuna idr.
- **Dodatni kazalniki** - Priloga 5 smernic za oceno dodane vrednosti LEADER

Izboljšan socialni kapital

Izboljšano upravljanje

Lokalno upravljanje

Vključenost v odločanje

Število članov LAS v organu odločanja
vključevalni procesi LAS
LAS povezuje organizacije in ljudi

Upravne in tehnične spretnosti LAS in
njenegega osebja

Število usposabljanj za krepitev zmogljivosti
Dokazi o izboljšanju upravnih in tehničnih
spretnosti

Animacija in podpora za (potencialne)
upravičence

Število dejavnosti animacije
Dokazila o podpori (potencialnim)
upravičencem, vključno s težje dosegljivimi
število novih prijaviteljev

Sposobnost komuniciranja

Komunikacijska orodja/dejavnosti
Lokalno zavedanje (skupnost)
EU bližje državljanom (skupnost)

Upravljanje na več ravneh

Usklajevanje in komunikacija med LAS in
drugimi ravni upravljanja

Število in vrsta interakcij med LAS-i/OU/PA
Izboljšana kakovost interakcij
LASs/OU/PA/mreža za podeželje
Dokazila o izboljšanje upravljanja/ tesnejše
povezave

Boljši rezultati in vplivi

Projekti, ki imajo/so:

Večji finančni vzvod

Spodbujanje nadaljnjih naložb
v območju LAS

Mobiliziranje lokalnih virov:

- izdatki za druge naložbe
- prostovoljno delo
- generacij novih projektov (izven EKS RP)

Novi nosilci projektov

Število novih nosilcev projektov

Dokazila o prepoznavanju in opolnomočenju novih nosilcev projektov

**Dobro prilagojeni
potrebam območja
LAS**

Izpolnjevanje lokalnih potreb in ciljev z
različnimi nosilci projektov, ki valorizirajo
in identitete

Različni tipi nosilcev projektov

Projekti, ki prispevajo k potrebam

Projekti, ki valorizirajo posebne terit. prednosti

Projekti, ki prinašajo koristi za skupnost in
krepijo identiteto

Inovativnejši

Inovativni elementi na lokalni ravni

št, % izdatkov, tipi inovativnih projektov

trajnostni

LEADER projekti dosegajo trajnostne
rezultate

Št. projektov, ki prispevajo k ekonomski, okoljski
in družbeni trajnosti

Poznavanje lokalnih razmer

**Spodbujajo
povezave med
akterji**

Sodelovalni projekti

Št. projektov, ki delujejo v sinergiji

% projektov, ki vzpostavlja sodelovanje

Strukturne spremembe

Strukturne spremembe

Izvajanje SLR z uporabo metode LEADER povzroči strukturne spremembe v dimenzijah, ki jih zajema SLR.

Sposobnost pristopa LEADER, da povzroči strukturne spremembe v dimenzijah, ki jih zajema SLR.

Viri: ankete, fokusne skupine

Okvir vrednotenja

- Kateri **ključni elementi** za oceno, **dejavniki uspeha in kazalniki** bi bili najbolj koristni za merjenje dodane vrednosti LEADER v Sloveniji?
- Kakšne **izzive** vidite pri uporabi predlaganega okvira vrednotenja v praksi?

TRŽNICA IDEJ

> Ocena nabora predlaganih kazalnikov

 > Ali je predlagan kazalnik za oceno dodane vrednosti LAS koristen?

 > Kateri od kazalnikov niso primerni?

 > Komentarji

 > Predlog dodatnih kazalnikov

> Razprava: Kje so **možni izzivi**?

> pridobivanje podatkov

> izračun

> Vključitev v sistem spremljanja na ravni LAS

> ...

Izboljšan socialni kapital

Izboljšano upravljanje

Lokalno upravljanje

Vključenost v odločanje

Število članov LAS v organu odločanja
vključevalni procesi LAS
LAS povezuje organizacije in ljudi

Upravne in tehnične spretnosti LAS in
njenegega osebja

Število usposabljanj za krepitev zmogljivosti
Dokazi o izboljšanju upravnih in tehničnih
spretnosti

Animacija in podpora za (potencialne)
upravičence

Število dejavnosti animacije
Dokazila o podpori (potencialnim)
upravičencem, vključno s težje dosegljivimi
število novih prijaviteljev

Sposobnost komuniciranja

Komunikacijska orodja/dejavnosti
Lokalno zavedanje (skupnost)
EU bližje državljanom (skupnost)

Upravljanje na več ravneh

Usklajevanje in komunikacija med LAS in
drugimi ravni upravljanja

Število in vrsta interakcij med LAS-i/OU/PA
Izboljšana kakovost interakcij
LASs/OU/PA/mreža za podeželje
Dokazila o izboljšanju upravljanja/ tesnejše
povezave

Boljši rezultati in vplivi

Projekti, ki imajo/so:

Večji finančni vzvod

Spodbujanje nadaljnjih naložb
v območju LAS

Mobiliziranje lokalnih virov:

- izdatki za druge naložbe
- prostovoljno delo
- generacij novih projektov (izven EKSRP)

Novi nosilci projektov

Število novih nosilcev projektov

Dokazila o prepoznavanju in opolnomočenju novih nosilcev projektov

**Dobro prilagojeni
potrebam območja
LAS**

Izpolnjevanje lokalnih potreb in ciljev z
različnimi nosilci projektov, ki valorizirajo
in identitete

Različni tipi nosilcev projektov

Projekti, ki prispevajo k potrebam

Projekti, ki valorizirajo posebne terit. prednosti

Projekti, ki prinašajo koristi za skupnost in
krepijo identiteto

Inovativnejši

Inovativni elementi na lokalni ravni

št, % izdatkov, tipi inovativnih projektov

trajnostni

LEADER projekti dosegajo trajnostne
rezultate

Št. projektov, ki prispevajo k ekonomski, okoljski
in družbeni trajnosti

Poznavanje lokalnih razmer

**Spodbujajo
povezave med
akterji**

Sodelovalni projekti

Št. projektov, ki delujejo v sinergiji

% projektov, ki vzpostavlja sodelovanje

Diskusija

- › Celovit pogled na okvir vrednotenja?
- › Na katerih področjih oz. elementih (kateri kazalniki) predstavljajo največji izziv?
- › Kaj manjka?

Kaj so naslednji koraki?

- › ... **Priprava smernic** za vrednotenje dodane vrednosti LEADER v Sloveniji – potrebe LAS
  - › Okvir, kazalniki
  - › Zbiranje začetnih vrednosti kazalnikov (npr. kakovostni kazalniki pri posameznih komponentah dodane vrednosti)
- › ... **Nadaljnje potrebe po usposabljanju?**

VAŠ FEEDBACK

> www.menti.com

> vpišite kodo: **4919 3440**

Hvala za vaš prispevek.

